నీటి మీద దీపాలు

"ఏమోగాని మగవాళ్లు మరీ అనుమానం మనుషులు—"

"అలాగేం?—ఆడవాళ్లు మరీ అబద్ధాల కోరులు—"

"ఈ కథలో మగవాళ్ళ అనుమానాలకన్న ఆడవాళ్ళ అబద్ధాలు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి లెండి—"

"పై పైని చదివితే అట్లా అనిపిస్తుంది—అసలు సంగతి రెండోదేనని తెలుస్తూనే ఉంది...అయినా, ఎక్కడిదాకానో ఎందుకు? మనం ఉన్నాంగా—మగవాళ్ళం, ఆడవాళ్ళమూను—"

"మీరూ నేనూనా?—మనకు రెండు ఉదాహరణలు ఎట్లా దొరుకుతాయి?"

"ఒకటైనా దొరకిందిగా!"

"ఆఁ...మగవాళ్ళ అనుమానాలను బుజువు చెయ్యడానికి...మరి రెండోదో?"

"నువ్వు ఉన్నావుగా!"

"నేనా?"

"అవును—"

"నేను అబద్ధం ఎప్పుడూ ఆడలేదు—"

"అట్లా అయితే, నే నెప్పుడూ అనుమానమూ పడలేదు—"

"ఇంతకన్న పచ్చి అబద్ధం ఏ ఆడదీ ఆడదు...ఆడలేదు!"

"సామాన్యంగా అంతే.... కాని, ఓ నాడు ఓ ఆడది ఆడింది....ఇంతకన్న పచ్చి—...."

"అవును నవును....ఆ రోజు....మా పెళ్ళినాడు—కాదూ?"

"సరిగా జ్ఞాపకం వచ్చింది....రైట్—"

"ఆమె అబద్ధం ఆడలేదే! మీ అనుమానం ఆనాటితో పోయిందని అనుకొంటున్నా నేమో...అయితే...."

"అది అనుమానం అయితే కదా, పోవడానికి!"

"అది—నిజమే నంటారా?"

"ముక్కే చెప్పాలి....ఆ అమ్మాయి మనసులోకి నేను వెళ్ళగలిగితే చెప్పేవాడిని—కాని....ఆమె మనసు కవాటాలు తెరవలేదు ఇంకా...."

"ఇంతకన్న మగవాళ్ళ అనుమానాలకు ఉదాహరణ ఏం కావాలి?...."

ఆమె నిశ్శబ్దంగా తల వంచుకున్నది.

ఆకాశం; నక్షత్రాలు...ఆ నల్లటి ఆకాశం మీది తెల్లని నక్షత్రాలవైపు చూస్తూ అతను ఆలోచిస్తున్నాడు. ఆనాడు....తన పెళ్ళినాడు....కొద్ది నెలల క్రితం....

ఏడున్నరకు ముహూర్తం....ఇప్పుడు ఆరు దాటి ఎంతో అయింది.... పెళ్ళికొడుక్కి తల అంటి నీళ్లు పోశారు. తరువాత అతన్ని మేడ మీద వదిలిపెట్టి ఎవరి పని వారు చూసుకుంటున్నారు—సంభారాలూ, అవసరాలూ సమకూరుస్తూ కొందరూ, ఆ హడావుడిని చూస్తూనే కాలం గడుపుతూ కొందరూ... ఆ దృశ్యానికి పెళ్ళిశోభను తెచ్చిపెడుతూ సన్నాయి వాద్యం చల్లగా సాగిపోతోన్నది. కొండల్లో నదిమల్లే మెలికలు తిరుగుతూ, హెచ్చి పడుతూ—అట్లా....అట్లా....సాగిపోతున్నది. వాళ్ళ ధర్మమా అని మిగిలిన

"ప్రభ"

వాద్యగాళ్లు ఊగుతున్నారు. వాళ్ళను ఇంకా పూర్తిగా తెలివి రానట్లున్నది.

ఎవరో గట్టివాడిమల్లేనే ఉన్నాడు వాద్యగాడు...మలయమారుతాలకు తన రాగ సంగతులను జతచేసి మనసున్న వారి అంతరంగాలను కదిలిస్తున్నాడు...అనురాగ సుగంధాలూ, ప్రశాంతతా, ఉషఃకాంతులూ....అన్నిటిలోనూ ఉన్న అందాలను జతచేసి మనుష్యుల లోకి పంపుతున్నాడు.

అట్లా అనిపించింది మూర్తికి... ఉదయానికీ, ఆ రాగానికీ ఎంత జట్టు! అని...తన గదిలో ఒంటరిగా ఉన్నాడు. ఆ కిటికీలోనించి చూస్తే ఇంట్లో హడావుడిగా సాగుతోన్న ప్రయత్నాల సందడి...ఆమూల సన్నిహితమైన ఈ రాగతరంగాల స్పర్శలు ఎట్లా తెలుస్తాయి! ఈ కిటికీలోనించి చూస్తే చక్కటి తోటా, పువ్వులూను—మూడో అంతస్తులోనించి చూస్తే మరి కలిసిపోయి ఏదో చిత్రరచనమల్లే....ఈ అందమూ, ఆ రాగమాధుర్యమూ....కొద్ది క్షణాలలో తనది కాబోయే అందమూ, మాధుర్యము లాగే ఎట్లా మనసేసి కొన్నాయి!

అట్లా సాగిపోతున్నాయి అతని ఆలోచనలు....ఇంతలో శ్రీపతి వగర్చుకుంటూ మీదికి వచ్చి గదిలోకి వచ్చాడు. ఆయాసం తగ్గగానే, "మెట్లన్నీ ఎక్కేసరికి దుంప తెగిందోయ్! ఎంత పెళ్ళికొడుకువైనా ఇంత ఎత్తున ఇప్పుడే వెళ్ళిపోతే, మాలాంటివాళ్ళం ఏం కావాలి?" అన్నాడు.

చూస్తోన్న దృశ్యాన్ని వదిలి క్రమముగా ఇవతలకు తిరిగి చిరునవ్వుతో, "ఈ మాత్రం మెట్లెక్కలేకపోతే ముందుముందు నీ ఆకాశహర్మ్యాల మెట్లన్నీ ఎట్లా ఎక్కుతావోయ్?" అన్నాడు—శ్రీపతి సూటకేసుల వంక చూస్తూ.

తానూ ఒకసారి తన వంక చూసుకొని, "అది దేవుడికెరుక లే!....ముహూర్తం దగ్గరపడుతోంది; ఇంకా ఇక్కడే ఉన్నావేం? ఒక్కడివే?" అన్నాడు శ్రీపతి.

"ముహూర్తం వచ్చేదాకా మరెక్కడ పనేమిటి లే—నువ్వు కూర్చోరాదా?" అన్నాడు జవాబుగా మూర్తి.

"ఆఁ....తెల్లారకుండా దేవాలయం దగ్గర అయ్యాక తిరిగి వచ్చేసరికి మీ మామగారు ఎంత వద్దన్నా ఉన్న సమేతంగా కాఫీ పుచ్చుకునేదాకా ఊరుకోనిదే!" అని చిన్న నవ్వు నవ్వి—

"కాదు కాదంటూనే మహా ఘనమైన సంబంధం కొట్టేశావోయ్!" అన్నాడు శ్రీపతి.

"ఘనానికేముందీ — నా సంగతి నీకు తెలుసుగా! లలితను ఎట్లాగైనా నేను కోవాలనే అనుకొన్నాను.. కాకపోతే కొంచెం ఆస్తి ఉంది...." అన్నాడు మూర్తి.

"కొంచెమా!" అని నొక్కి అన్నాడు శ్రీపతి. "మూడు లక్షలు ఇంకా చాలలేదంటావ్!....ఆ అమ్మాయి విలువ ఇంకా ఎక్కువే ఉంటుంది లే...." అన్నాడు శ్రీపతి చిత్రంగా.

తేలికగా నవ్వి మూర్తి "ఛేఛ! మనుష్యులింక రూపాయలూ అణాలలో విలువ చెయ్యలేని వస్తువు లేదంటావ్!" అన్నాడు.

కొంచెం సర్దుకుని—"అది కాదోయ్!....లలిత అంటే నీకెంత అభిమానమో నాకు తెలుసును....ఆ ప్రేమ బొత్తిగా గ్రుడ్డిది కాదని నా ఉద్దేశం" అన్నాడు శ్రీపతి.

దీని కెలాగ జవాబు ఇవ్వాలో తెలీలేదు మూర్తికి. ఇంతట్లో క్రిందనించి మూర్తిని పిలిచా రెవరో....ఇద్దరికీ ఆ నిశ్శబ్దంనించి విముక్తి ఇస్తూ శ్రీపతి లేచి, "అదిగో! మీ అమ్మగారల్లే ఉన్నారు పిలుస్తున్నారు. ఊరికే శుభాకాంక్షలు చెప్పి పోదామని వచ్చాను; వెడతాను" అన్నాడు శ్రీపతి.

అతను మాట పూర్తిచెయ్యక ముందే మూర్తి కిటికీలోంచి తోటవైపు చూస్తూ, బొమ్మల్లే అయిపోయాడు—కొద్ది క్షణాల పాటు. ఆ చిత్తరపాటు చూసి ఆశ్చర్యంగా శ్రీపతి, "ఏమిటి కనిపిస్తోంది కిటికీలోనించి అంత అద్భుతంగా?" అని. "అరే! అట్లా చిత్తరపొయ్యావేం?" అన్నాడు ఆ విషయం తానూ చూడడానికి కిటికీవైపు వస్తూ.

శ్రీపతి దగ్గరికి వచ్చేలోపునే మూర్తి కిటికీ తలుపులు వేశేశాడు. అతని ప్రవర్తన శ్రీపతికేమీ అర్థంకాక, మూర్తి భుజంమీద చెయ్యివేసి, "ఏమిటి సంగతి మూర్తీ?" అన్నాడు.

మూర్తి ముఖంనిండా చెమట పోసింది. కొద్ది క్షణాలక్రితం అతని ముఖంలో తాండవం చేసిన ఆనందమూ, ఉత్సాహమూ మాయమైపోయాయి. "ఏమిటి?—మూర్తీ, ఏమిటీ?" అంటూ శ్రీపతి అతన్ని రెండు చేతులా తీసుకున్నాడు. విషయం ఏమిటో తెలీక కొంతా, మూర్తి స్థితిచూసి మరికొంతా, శ్రీపతి గాభరాపడసాగాడు. ఆ పరిస్థితుల్లో కూడా మూర్తి శ్రీపతిని కిటికీ దగ్గరికి పోనివ్వలేదు....కొంచెం క్షణాలలో సర్దుకుని, "క్రిందికి వెళ్ళి వెంటనే రమ్మన్నానని చెప్పి అన్నయ్యను పంపించు; మరెంకెవరికీ ఏమీ చెప్పకు—" అన్నాడు మూర్తి.

ప్రశ్నించినా ఏమీ రాబట్టలేమని తెలిశాక శ్రీపతి క్రిందికి వెళ్ళి మూర్తి పిలుస్తున్నాడని శేఖరంతో చెప్పాడు. అతను బయటికి వెళ్ళగానే మూర్తి కిటికీ తలుపులు రెండూ తీసి అటు చూస్తూ తల పట్టుకుని, "భగవాన్!" అనుకున్నాడు.

శేఖరం తొందరగా గదిలోకి వస్తూ, "ఎందుకు రమ్మన్నావట?....క్రిందన వాళ్ళందరూ నీ కోసం చూస్తూంటే—" అన్నాడు.

"కొంచెం జాగ్రత్తగా విను అన్నయ్యా.... ఈ పెళ్ళి ఇంతటితో ఆగిపోవాలి—"

తుళ్ళిపడ్డాడు శేఖరం. "ఏమిటీ?" అన్నాడు ఆశ్చర్యంగా.

"ఈ పెళ్ళి నేను చేసుకోబోవడంలేదు—ఇంతటితో ఆ ప్రయత్నాలన్నీ ఆగిపోవాలి" అన్నాడు మూర్తి.

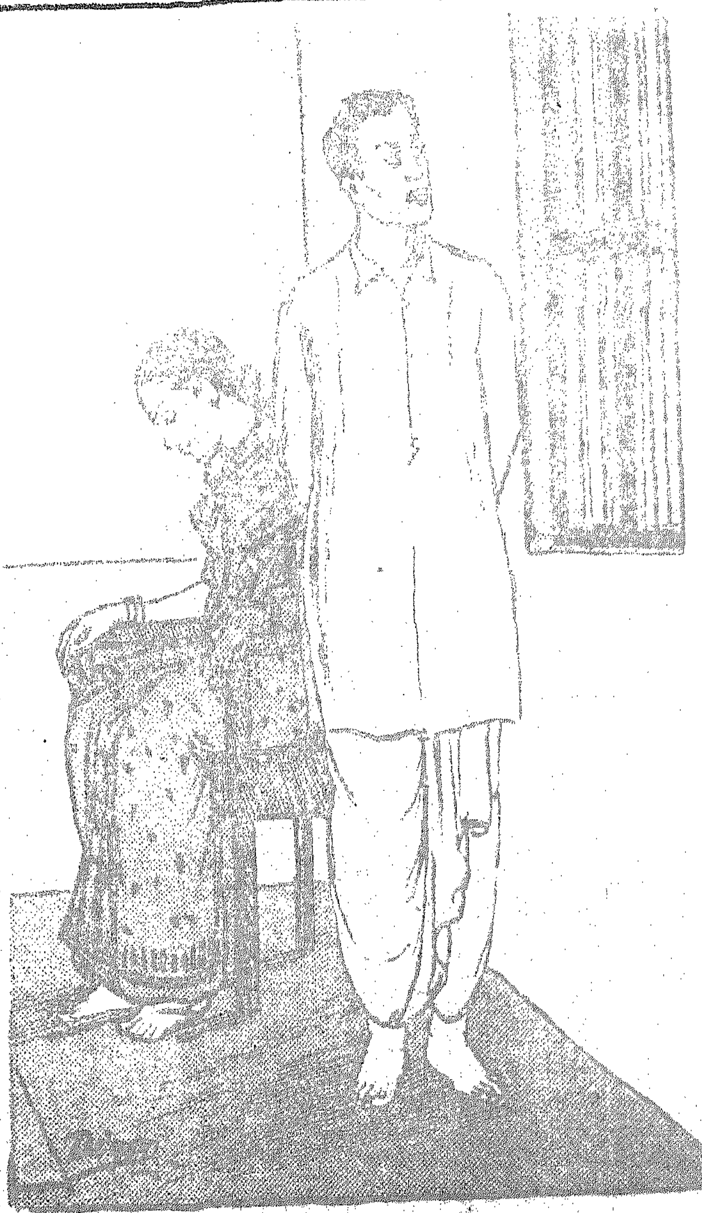

ఆమె నిశ్శబ్దంగా తల వంచుకున్నది

"నిద్రపోతున్నావా మూర్తీ?—ఏమిటి నువ్వంటూన్నదీ?—ఏం జరిగిందీ?"

"తెలివి వచ్చింది—కొంచెంసేపు క్రిందటనే. అందుకే ఈ పెళ్ళి వద్దంటున్నాను. క్రిందికి వెళ్ళి చెప్పేయ్ అన్నయ్యా... మనం వెంటనే వెనక్కి వెళ్ళిపోదాం"

"నీకు మతి భ్రమించింది" అన్నాడు అక్కడ కుర్చీలో నీరసంగా కూలబడుతూ శేఖరం....ఇంతట్లో తిరిగి క్రిందినించి కేక వినిపించింది మూర్తికి. శక్తితెచ్చుకుని, తిరిగి,—"అదిగో! వాళ్లు తొందరపడుతున్నారు.... పిచ్చిగా మాట్లాడకు....మూర్తీ! పద!" అన్నాడు.

ఒక్కక్షణం నిశ్శబ్దంగా ఊరుకుని, "పిచ్చేం కాదన్నయ్యా, నన్నింకేమీ అడక్కు—....సాధ్యమైనంత త్వరలో అందరికీ ఈ విషయం చెప్పేసెయ్" అన్నాడు శేఖరం చేతులను పట్టుకుని మూర్తి.

"అసలు విషయం చెప్పు....ఏం జరిగిందీ?"

"క్షమించు అన్నయ్యా!....ఆ విషయం నేను మాటలాడదలుచుకోలేదు...."

"మరి, విషయం ఏమిటని అడిగితే, వీళ్ళందరికీ నే నేం జవాబు చెప్పుకోగలరా?"

"నా మీద ఉంచు అంతా భారమూ.... దయయుంచి కారణం అడగకు....నా నిశ్చయం

చాలా బలంగా చేసుకున్నాను—లలితను నేను పెళ్ళి చేసుకోవడం లేదు."

అనుమానాలకు వీలు లేకుండా చెప్పేశాడు మూర్తి. శేఖరానికేమీ తోచలేదు. అసలు ఏం జరిగిందో అతనికి అణుమాత్రమూ సూచన లేదు. లలితకోసం కలవరించిపోయి పెళ్ళి చేసుకోటూన్న మూర్తి కొద్ది నిమిషాల క్రిందటిదాకా లేని ఈ మార్పుకు ఎట్లా వచ్చాడో అనే మహాదాశ్చర్యం ఒక వేపూ, వారందరికీ జవాబు ఎట్లా చెప్పడం అనే బాధ మరో వేపూ అతన్నికింకర్తవ్యతా మూఢునిగా చేశాయి. మూర్తి అంటే అతను ప్రాణాల నివ్వడానికి వెనుదియ్యడు; కాని, తమ్ముడు సృష్టించిన ఈ వింత పరిస్థితి తనను విచిత్రమైన సూదుల మధ్య పారవేసింది—అతనంటే కోపమూ, అసహ్యమూ కలగసాగాయి.

ఇద్దరూ అట్లానే ఉండిపోయ్యారు కొద్ది క్షణాలు.

"నీమీద ఆశలు ఉంచుకుని వాళ్ళిన్ని ప్రయత్నాలు చేసుకున్నారు....లలిత నీ కోసం ఎన్నో స్వార్థాలను వదులుకుని, ఈ పెళ్ళికి ఒప్పుకున్నది....అందరూ కొద్దిసేపట్లో జరుగబోయే మీ పెళ్ళి చూడాలని కాచుకుని ఉన్నారు. క్రిందికి వెళ్ళి నేనేమని చెప్పేదిరా?" అన్నాడు శేఖరం మళ్ళా. అతనికి త్వరగా క్రిందికి వెళ్ళి ఈ విషయాన్ని అందరికీ చెప్పి ఒక అంతానికి తీసుకుని రావాలని ఉన్నది; కాని, క్రిందికి వెళ్ళడానికి ధైర్యం రావడం లేదు.

"నే నింకేమీ చెప్పలే నన్నయ్యా!" అన్నాడు మూర్తి నీరసంగా.

"నీకు మతి చెడింది."

నిశ్చయంగా అన్నాడు శేఖరం....కొంచెం కోపంతో కూడా.

"పోనీ—అలాగ చెప్పు" అన్నాడు మూర్తి అతృతగా.

మళ్ళా పెళ్ళికొడుకుకోసం కేక వినిపించింది క్రిందినించి—శేఖరం బాధగా లేచి నిలబడి, కూర్చుని, ఏమీ తోచక తిరిగి నిలబడ్డాడు.

"పోనీ—మూర్తీ....నాతోనైనా నిజం చెప్పు....ఇంతమంది ఆశలను వృథాచేసే ముందు నా మనస్సునైనా దృఢపరుచుకోనీ!" అన్నాడు.

మూర్తి జవాబు ఇవ్వలేదు. కిటికీ ఊచలని పట్టుకుని అట్లాగే నిలబడ్డాడు. తిరిగి శేఖరం, "ఇన్నాళ్ళనించి లలితని గురించి కలలు కంటున్నావే! ఇంతలో ఈ వైరాగ్యం ఏమిటి?" అన్నాడు.

మూర్తి దీనికీ ఏమీ చలించలేదు—ముఖం నిండా చెమట....దాచుకున్న మిస్టరీని దాచలేక పోతున్నట్లు బాధ....

"చెప్పవ్! మూర్తీ!"—చివరి ప్రయత్నం చేశాడు శేఖరం బ్రతిమాలుతూ.

పూర్తిగా అతనివైపు తిరుగుతూ, "వద్దన్నయ్యా! నన్ను మాటలాడించకు" తల బ్రద్దలౌతూంది. వెళ్ళు. ఏదో చెప్పు—" అన్నాడు మూర్తి.

ఇంక లాభం లేదని నిశ్చయించుకుని శేఖరం బరువుగా క్రిందికి బయలుదేరాడు—గుమ్మం దాటగానే, మూర్తి పిలిచాడు—ఆశగా వెనక్కి నడిచాడు శేఖరం.

"కొంచెం ఆగు. లలిత ఉంటుంది. ఒక్కసారి మీదికి పంపించు...." అన్నాడు.

కొంచెం తేలికపడి శేఖరం క్రిందికి బయలుదేరాడు. అతను వెళ్ళిన కొద్ది నిమిషాలలో లలిత మీదికి వచ్చింది—చెల్లెల్ని తోడు తీసుకొని—

మూర్తి వారిద్దరినీ చూసి ఒక్క క్షణం చాలా గాభరాపడ్డాడు—లలిత అంటే అతని ఉద్దేశంలో తెల్లటి చీరా, జడలో ఒక పువ్వూ, మెడలో చిన్న గొలుసూ....అంతే—ఇప్పుడు అవన్నీ మారిపోయి....

పెళ్లికూతురు వేషంలో ఉన్న లలిత చాలా సిగ్గుగా, "ఎందుకో తక్షణం రమ్మన్నారట—" అన్నది.

"అవును....కొంచెంసేపు ఒంటరిగా మాట్లాడాలి" అన్నాడు మూర్తి కిటికీవైపు చూస్తూ....లలితతో వచ్చిన అమ్మాయి నిశ్శబ్దంగా మెట్లు దిగి పోయింది.

వింతగా లలితవైపు చూస్తూ, "మన పెళ్ళి విషయంలో—నేను చాలా పొరపాటుపడ్డానని అనుకుంటున్నాను....అందుకే నిన్ను పిలిచాను. కొద్దిసేపటిలో మన ఇద్దరి సంబంధమూ మార్చలేనిదై పోతుంది...."

అతను చెప్పలేక, ఆగాడు—నీరసంగా లలిత కుర్చీలో కూలబడి, "ఏమిటి మీ రంటోన్నది?" అన్నది.

"విను లలితా....ఈ పెళ్ళి ఆగిపోవాలని నే ననుకుంటున్నాను....ఆ మాట చెప్పడానికే నిన్ను పిలిచాను—" తన పని తొందరగా ముగించదలుచుకున్నట్లు ఆగేశాడు మూర్తి.

త్రుళ్ళిపడింది లలిత....తనను ఆ సమయంలో మీదికి పిలిచినప్పుడు ఏదో కీడు ఉందని భయం వేసింది....కాని, ఇంత అవుతుందని అనుకోడానికి ఆమెకు సాహసం లేక పోయింది.

"ఎందుకని?" అన్నది లలిత కొంచెంసేపు అట్లానే ఉండిపోయి.

సూటిగా ఆమె ముఖంలోకి చూస్తూ మూర్తి "కారణం నాకూ తెలుసు; నీకూ తెలుసు—నా చేత అనిపించడం ఎందుకని?" అన్నాడు.

"మీ రనేది నా కర్థం కావడం లేదు—ఏదో పొరపాటు జరిగినట్లుంది....వివరంగా చెప్పండి" అన్నది లలిత. మెడలో బరువైన ఈ ఆభరణాలూ, వొంటిని ఖరీదైన ఈ బట్టలూ, తన క్రొత్త అలంకరణాలూ తనకు అందాలను తెచ్చిఇవ్వడం మానేసి ఒక్క క్షణంలో బరువై పోయి వెక్కిరిస్తోన్నట్లు కనిపించాయి.

"అయితే, నే ననక తప్పదా, లలితా?" అన్నాడు—కొంచెం కోపంగా మూర్తి.

"ఇన్నాళ్ళనించి మీరు కోరి, ఇష్టం చూపిన పెళ్లి ఈ ఒక్క నిమిషంలో మీ కయిష్టం అయిపోయిందంటే ఆ కారణమైనా మీరు చెప్పకపోతే ఎట్లా?" అన్నది లలిత. ఆమె ఏడ్వడం లేదు....అంతే.

"ఒక్కమాటలో చెప్తాను. విను—కొద్ది నిమిషాల్క్రింద నే నీ కిటికీలోనించి క్రిందికి చూశాను. లేచి, ఇలాగ వచ్చి చూడు—"

లలిత లేచి అతను చూపిన కిటికీదగ్గరికి వెళ్ళి అతను చూపుతోన్న వైపు చూసింది.

"అక్కడ ఏముంది?" అన్నది.

"అవును. అక్కడ ఏముంది?" అన్నాడు మూర్తి.

లలిత మళ్ళా చూసింది అటు. అవును....అక్కడ ఏముంది?

"నా కక్కడ మల్లెపాదూ, ప్రక్కన మామిడిచెట్టూ మాత్రం కనిపిస్తున్నాయి—మీ రనే దేమిటి?"

"మరేమీ కాదు—అదే నే ననేదీ....ఆ మల్లెపాదులో కొంచెం సేపటి క్రింద ఒక అమ్మాయి ఏదో చేసింది....అలా అంటే నీకు తెలుస్తుం దనుకుంటాను—"

లలిత తల వొంచుకునే ఆలోచిస్తోన్నది—తల ఎత్తకుండానే, "మీరు చిత్రంగా మాట్లాడుతున్నారు. ఆ అమ్మాయి ఎవరూ? ఏం చేసింది?" అన్నది.

"నాకు తెలీదూ?" అన్నాడు మూర్తి.

"తెలిస్తే ఎందుకు అడగడం?" అన్నది లలిత.

ఈ సారి ఆశ్చర్యపడడం మూర్తి వొంతు మల్లే కనిపించింది. తాను కళ్ళతో చూసిన దాన్ని ఈమె కాదంటూందా? [illegible] మోసగించాలా?

"నిజం చెప్పు లలితా—నీకు తెలీదూ?" అన్నాడు మూర్తి మరీ సూటిగా ఆమె కళ్ళలోకి చూస్తూ. తనకు తెలియకుండానే ఒక్క

సారి లోలోపల కంపించిపోయింది లలిత. ఆ తత్తరపాటులో మాటలాడలేక ఊరుకున్నది.

"నిజంగా—ఆ పొదలో అప్పుడు నువ్వు చూశావా?"

"నేనా?!"

అరిచింది లలిత. మరుక్షణం సర్దుకుని—"చెప్పండి—ఇప్పుడు కొంచెమూ కొంచెమూ తెలుస్తోంది....ఆ పొదలో ఆ అమ్మాయి—అంటే మీ ఉద్దేశంలో నేను—ఏం చేసింది?"

ఆమె గొంతుకలో ఇంకా నిస్సహాయతకన్న కోపమే ఎక్కువగా ధ్వనించసాగింది. ఆ జీర చెవిలో పడి, ఒక్కసారి తెలివి వచ్చినట్లయింది మూర్తికి.

అతను మాట్లాడలేదు. కథ ఇట్లా అడ్డు తిరిగాక ఏమీ అనడానికతను సంసిద్ధుడుగా లేడు.

"నేనా? అక్కడా?"

ఉన్న మార్దవం కూడా అంతరించిపోయింది లలిత గొంతులోనుంచి. ఆమె కళ్ళు సిగ్గు బరువునుంచీ, అవమానపు లోతులనుంచీ ఒక్కసారి కోపపుటావకికి మారిపోయాయ్.

మూర్తి కిటికీవైపు ముఖం తిప్పుకున్నాడు. ఆ సన్నని పొద....ఆ గుబురు మామిడిచెట్లు....అక్కడ....అతని కౌగిలిలో ఆమె—ఆమె కళ్ళను తుడుస్తూ అతను....అప్పుడు—ఆమె వెళ్ళలేక వెళ్ళలేక వెళ్ళడం....తాను చూడలేదూ?

"మీరు నన్ను పిలిచి ఈ విషయం తెలియజేసినందుకు చాలా కృతజ్ఞురాలిని—నేనే క్రిందికి వెళ్ళి పెళ్ళి ఆగిపోయిన సంగతి చెప్పి వొస్తాను—సెలవు."

లలిత లేచింది. మూర్తి మహావేగంగా వెనక్కి తిరిగి గుమ్మానికడ్డు నిలబడి—"ఒక్క క్షణం ఆగు లలితా! నన్నాలోచించుకోనీ" అన్నాడు.

లేచిన లలిత అట్లానే కూర్చుని—"మీరేమీ ఆలోచించడం అనవసరం. మీకు ఇష్టమైనా, కాకపోయినా ఈ పెళ్ళి నాకు ఇష్టంలేదు. అంచేత ఎలా అయినా ఫలితం ఒక్కటే—" నన్నది.

"కాదు లలితా....తొందరపడకు. నా తల పాడైపోయింది....కొంచెం ఆలోచించికోనీ" అని మూర్తి దగ్గర ఉన్న మరొక కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. ఆ గదిలోనే ఎన్నోసార్లు లలితతో గంటలతరబడి మాట్లాడుతూ గడిపిన సమయాలు ఒకటీ ఒకటీ అతనికి జ్ఞాపకి వచ్చాయి....అన్ని రోజులనుంచీ తాను కన్న కలలూ, ఆలోచించుకున్న మధురానుభూతులూ ఒక్క మాటతో—ఒక్క క్షణంలో మాయం అయిపోతున్నట్లు కనిపించాయి.

ఆలోచించిన కొద్దీ మూర్తికి విషయం సుస్పష్టంగా బోధపడసాగింది. ఇంతదాకా వచ్చిన పెళ్ళి ఈ క్షణంలో ఆగిపోయాక తన మనసు ఎట్లా ఉంటుందో ఆలోచించినకొద్దీ పెద్ద లోటు తనముందు ఉండి భయపెట్టసాగింది.

"—నేను కొంచెం తొందరపడ్డాను లలితా....ఉదయం ఆ పొదదగ్గిర నేను చూసిన స్త్రీ నువ్వే ననుకున్నాను. ఉన్నది నీతో మాత్రం చెప్పి పెళ్ళి మానుకుందా మనుకున్నాను—"

లలిత ఈసరికి కొంచెం స్థాయికి వచ్చింది.

"మా శ్యామల అయివుంటుంది" అన్నది నెమ్మదిగా.

"శ్యామల ఎవరూ?"

"మా పెదతల్లి కూతురు....దాని పెళ్ళి వచ్చే నెల...అతన్ని చేసుకుందా మనుకున్నది కాని...."

"అలాగా!" అన్నాడు మూర్తి.

"ఆఁ....అది ముమ్మూర్తులా నా పోలికే!" నన్నది లలిత.

సంభాషణ తిరిగి ఈమాత్రం ప్రశాంతతకు రావడం చాలా సుకరంగా కనిపించింది. "జరిగినదంతా మరిచిపో లలితా!....పెళ్ళి మామూలుగా జరగనీ!" అన్నాడు మూర్తి.

"వద్దులెండి—ఇంత అనుమానాలతో మనం సుఖపడతామని నేను ఆశించడంలేదు" అన్నది లలిత.

"పొరపాట్లు ఎవరైనా చేస్తారు లలితా!....క్షమించడం మానవత్వం....నువ్వే నా స్థానంలో వుంటే ఏం చేసేదానివి?" అన్నాడు మూర్తి.

లలిత జవాబివ్వలేదు. నెమ్మదిగా లేచి, అతనివైపొకసారి బరువుగా చూసి క్రిందికి వెళ్ళిపోయింది.

పెళ్ళి యథావిధిగా జరిగిపోయింది. శ్యామను లలిత తరవాత మూర్తికి చూపింది.

ముమ్మూర్తులా లలితే....అయితే, తాను ఎంత చీకట్లోనూ లలితను వేరుగా గుర్తించగలను—అనుకున్నాడు మూర్తి.

ఇవేవీ తరవాత వారి అభిమానాలకు అడ్డురాలేదు. అంతా సవ్యంగా అయిపోయింది.

★

ఈనాడది అంతా జ్ఞాపకం వచ్చింది మూర్తికి. ఆ కథ చదివాక, రాత్రి భోజనాలు చేసి కూర్చున్నారు దంపతులు....ఈ వాదన వచ్చింది.

"వెయ్యిమంది శ్యామలల మధ్య నిలబెట్టు—నిన్ను గుర్తిస్తాను లలితా!...ఆనాడు అతనెవరో నాకు తెలుసు....ఆమె నువ్వేననీ నాకు తెలుసు....ఇప్పుడైనా నిజం చెప్పు లలితా!" అన్నాడు మూర్తి గంభీరంగా.

అతనట్లా మాట్లాడుతోంటే ఆమె నాటిలాగే కంపించిపోతూన్నది. కొంచెంసేపు ఏ ప్రత్యుత్తరమూ ఇవ్వలేదు. తరువాత, "అది నిజమే అని నమ్మితే, మరి పెళ్ళి ఎందుకు చేసుకున్నారు?" అన్నది—నీరసంగా.

మూర్తి తేలికగా నవ్వాడు.

"ముందర మానేద్దామనే అనుకున్నాను ఆ ఆవేశంలో—అందుకే నిన్ను పిలిచాను. నీతో చెప్పేను కూడా....కాని, క్రమంగా నా చర్యలోని మూర్ఖత్వం నాకు కనిపించసాగింది....నా కళ్ళలో పశ్చాత్తాపం కనక తెలిసింది—ఆ క్షణం నేను కిటికీలోనించి బయటికి చూడనే లేదనుకో....... జీవితంలో ఎవరినో ఒకరిని పెళ్ళి చేసుకుతీరాలిగా! అట్లా ఆలోచించాను. ఆ క్షణంలో నీకు వచ్చిన కోపం నేను పెద్ద సంస్కర్తగానూ, విశాల హృదయుడిగానూ నటించకుండానే నా పొరపాటుని కప్పిపుచ్చుకోనే వీలును ఇచ్చింది....నీ బలం నేనే దోషిగా నిలబడ్డాను....అదే సుఖమనిపించింది. ఇవాళ నిన్నడగాలని అనుకోలేదు.... కాని, సంభాషణ ఇంతదాకా వచ్చేక మన ఇద్దరిమధ్యా వున్న ఈ తెర తొలగించుకోవాలనిపించింది....ఒక్కసారి నావైపు చూసి, నిజం చెప్పు లలితా!....నువ్వే—కాదూ?"

లలిత మాటలాడలేదు. ఆకాశంవైపు చూస్తూ అలానే ఉండిపోయింది.

"చెప్పవ్?"

ఆమె అతనివైపు తిరిగింది....రెప్ప వెయ్యకుండా చూస్తూ నిశ్శబ్దంగా వుండిపోయింది.

"నాకు తెలుసు లలితా! శ్యామల అక్కడ లేదని....ఈ చీకటిలో నువ్వూ, పదిమంది శ్యామలలలో నిలబడండి....నా కళ్ళకు గంతలు కట్టినా నిన్ను నేను గుర్తించగలను. చెప్పవ్ లలితా?"

ఆమె తల వంచుకున్నది. ఆ నిశ్శబ్దానికి అట్లానే వీడ్కోలిస్తూ.

జవాబుకోసం కొంచెంసేపు చూసి మూర్తి ఆమె ముఖాన్ని తనవైపుకు త్రిప్పి ఎత్తాడు.

చేతికి తడిగా, వేడిగా తగిలాయి కన్నీళ్ళు. అప్పటిదాకా చీకటిలో తనకు కనిపించలేదు.

"నువ్వు నిజాన్ని అర్థం చేసుకోలేవు లలితా! ...క్షమించు—మరెప్పుడూ అట్లా అడగను" అన్నాడు పశ్చాత్తాపంతో.

"మీరు నిజాన్ని తెలుసుకోలేరు—భరించలేరు. ఎప్పుడూ అడగకండి" అందామనుకున్నది లలిత.

కాని, ఆమె నిరుత్తరంగా అలాగే వుండిపోయింది—అతని కళ్ళలోకీ, వెనుక చీకట్లవైపూ చూస్తూ.